

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Schatkamer

Kwaliteitsonderzoek

vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 31 augustus 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op 24 mei 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de vroegschoolse educatie in groep 1 en 2 van basisschool De Schatkamer. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de basisschool is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Dronten een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

Bestuur en directie geven aan dat ze vve op de Schatkamer willen door ontwikkelen. De leerkracht van groep 1 en 2 zorgt voor een ontspannen sfeer in de groep waarin zij positief, enthousiast en met respect omgaat met de kinderen. De leeromgeving is uitdagend en daagt de kinderen uit om zelf te ontdekken en te spelen. De ouders zijn tevreden en geven aan dat hun kinderen met veel plezier naar school gaan.

Wat kan beter? We zien dat de kleuters weinig leren om zelfstandig te zijn. Als daar meer aandacht voor is in groep 1 en 2 hoeft de leraar minder vaak te vertellen wat de kleuters moeten doen en is er meer tijd om instructies te geven aan groepjes kinderen. Daarnaast is het belangrijk dat de school in beeld brengt wat kinderen kennen en kunnen aan het eind van groep 2. Het is nu niet duidelijk of de kleuters de achterstand in hun ontwikkeling tijdens de kleuterperiode ook inlopen.

Wat moet beter

In de lessen voor de kleuters is er te weinig aandacht voor het leren van woorden, cijfers, bewegen en het stimuleren van goed gedrag. Ook moet het uitvoeren van de hulp aan kleuters met een ontwikkelachterstand planmatiger. Daarmee bedoelen we dat kleuters die iets moeilijk vinden, betere hulp moeten krijgen. Tot slot is het nodig dat de school meer en betere plannen maakt om kleuters die een risico hebben op een (taal)achterstand extra te stimuleren in hun ontwikkeling..

Bestuur: Spilbasisscholen
Bestuursnummer: 41813

School: basisschool De Schatkamer

Totaal aantal leerlingen: 1 oktober 2017 88 leerlingen

Totaal aantal leerlingen in de groepen 1 en 2: 22

Percentage gewichtenleerlingen op de school 1 oktober 2017: 22%

BRIN: 121X

Vervolg

Voor de onderdelen waarbij de school niet voldoet aan de wet, krijgt het bestuur herstelopdrachten. We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente Dronten

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook bij groep 1 en 2 van basisschool De Schatkamer.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van groep 1 en 2 van de basisschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en Primair Onderwijs.

Tabel overzicht standaarden

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Activiteiten en leeswijzer

Onderzoeksactiviteiten

We hebben een observatie uitgevoerd in de groepen 1 en 2, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, de leraar van groep 1 en 2, de interne begeleider en de directie. Op 31 mei 2018 hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de directie van de school en een vertegenwoordiger van het schoolbestuur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie van het onderzoek in groep 1 en 2 van basisschool De Schatkamer.

Conclusie

De kwaliteit van de vroegschoolse educatie op basisschool De Schatkamer is op onderdelen voor verbetering vatbaar. We hebben de standaarden aanbod en de kwaliteitszorg in de groepen 1 en 2 als onvoldoende beoordeeld en een herstelopdracht gegeven ten aanzien van de standaard Zicht op Ontwikkeling. Deze laatste standaard is wel voldoende, maar de school voldoet op onderdelen niet aan de wet.

Overigens zien we ook positieve punten. We constateren dat de kleuters leren in een taalrijke leeromgeving waarin ook veel ruimte is om zelf te ontdekken en te spelen. Het didactisch handelen is van voldoende niveau en de leerkracht van groep 1 en 2 heeft het snel in de gaten als leerlingen ongewenst gedrag vertonen of ontwikkelingsachterstanden laten zien. Indien nodig schakelt de school externe hulp in en daarbij is sprake van een prettige samenwerking. Er is tevens de bereidheid om de kwaliteit van de vroegschoolse educatie te verbeteren.

Context

Basisschool De Schatkamer maakt deel uit van een educatief centrum samen met basisschool De Tamarisk, Peuteropvang De Woelwaters, 'Sterk in de klas' en de bibliotheek. Meer dan 50% van de leerlingen in groep 1 en 2 zijn doelgroepkinderen. Op directieniveau hebben de afgelopen jaren meerdere wisselingen plaatsgevonden. De huidige directeur is meer-scholendirecteur en ten tijde van dit onderzoek (mei 2018) een half jaar werkzaam op De Schatkamer.

Tijdens de bestandsopname vve in 2012 heette basisschool De Schatkamer nog De Akkerwinde en was gehuisvest op een andere locatie. Destijds is de school bezocht in een gecombineerd onderzoek naar vve met Peuteropvang De Woelwaters. Dit onderzoek in het kader van het herijken van het toezicht op vve is de tweede keer dat de school bezocht wordt in het kader van vve.

Vervolgtoezicht

- Het bestuur herkent zich in de bevindingen van de inspectie en onderschrijft de noodzaak maatregelen te nemen die opheffing van de geconstateerde tekortkomingen als doel hebben.
- We spreken met de gemeente Dronten en het schoolbestuur af dat zij afspraken maken over de resultaten vroegschoolse educatie.
- We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Tabel vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur	Wat doen wij?
School		
De standaard Aanbod OP1 voor de groepen 1 en 2 is als onvoldoende beoordeeld. Het aanbod voldoet niet aan artikel 8, derde lid WPO	Het bestuur zorgt ervoor dat De Schatkamer binnen een jaar voldoet aan de wettelijke eisen en zich hierover verantwoordt richting de Inspectie.	De Inspectie controleert in juni 2019 of de afspraak is nagekomen en de tekortkomingen zijn hersteld.
De standaard Zicht op ontwikkeling OP2 voor de groepen 1 en 2 is voldoende maar er wordt niet voldaan aan artikel 8, eerste lid, WPO.		
De standaard Kwaliteitszorg KA1 is voor de groepen 1 en 2 onvoldoende (niet voldaan aan artikel 10 WPO)		
De standaard Samenwerking OP6 is voldoende beoordeeld. Er zijn echter geen resultaatafspraken vroegschoolse educatie gemaakt tussen de gemeente Dronten en het schoolbestuur Spil basisscholen. Hiermee voldoet de gemeente niet aan art. 167 lid 1b van de WPO.	We verwachten dat de gemeente Dronten en Spilbasisscholen uiterlijk op 1 januari 2019 meetbare afspraken hebben gemaakt over de resultaten van vroegschoolse educatie en dat de scholen, waaronder De Schatkamer en deze resultaatgegevens aanleveren aan de gemeente Dronten. De gemeente Dronten stuurt ons een afschrift van deze afspraken.	Wij controleren in het eerste kwartaal 2019 of er in de gemeente Dronten resultaatafspraken vroegschoolse educatie zijn gemaakt of de schoolbesturen/scholen deze gegevens aanleveren bij de gemeente.

3. Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek in groep 1 en 2 van basisschool De Schatkamer.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Toelichting Onderwijsproces

OP1 Aanbod

Basisschool De Schatkamer werkt thematisch en beschikt in de onderbouw over een eigen beredeneerd aanbod. De leraar gebruikt daarnaast een erkend vve-programma als bronnenboek. Elke dag stelt de leerkracht voor zowel voorbereidend taal als rekenen een leerdoel centraal en gebruikt hiervoor materialen uit de taal- en de rekenkast. Elke 5 weken worden de doelen aangepast. Behalve voor woordenschat heeft de school genoeg methoden en materialen in huis om een goed vroegschoolse aanbod te realiseren. De school vertaalt de doelen echter (nog) niet naar een week- en dagplanning dat leidend is voor het handelen van de leerkracht. Ook is uit het aanbod niet duidelijk te herleiden hoe vaak bepaalde doelen aan de orde zijn geweest en op welke wijze ze zijn afgestemd op de verschillende niveaus van individuele of groepjes leerlingen. Dit maakt dat het aanbod voor vve in groep 1 en 2 onvoldoende is. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht (WPO artikel 8, 1e en 11e lid).

De school verdient een compliment voor de inrichting van de ruimte in groep 1/2. De ruimte is uitdagend en talig ingericht met een thematafel, echte materialen om mee te experimenteren, met letters en cijfers, met spelletjes om samen te kunnen spelen. Daarnaast is de inrichting gericht op de kleuters die iets moeilijk of juist makkelijk vinden. Zo zijn er voorbeelden van simpele rekenbewerkingen en van ingewikkelde tweeklanken voor leerlingen die dat aankunnen en die al meerdere cijfers en letters kennen.

OP2 Zicht op ontwikkeling

De school volgt de leerlingen in groep 1 en 2 in hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling aan de hand van observaties en toetsen van het leerlingvolgsysteem. Ook zagen we tijdens de lesobservatie dat de school leerlingen die de doelen niet halen op gezette momenten extra hulp geeft in de kleine kring. In de plannen worden de leerlingen, op grond van de observaties, de toetsresultaten en hun onderwijsbehoeften ingedeeld in drie instructiegroepen. De standaard Zicht op Ontwikkeling is daarom als voldoende beoordeeld. Omdat in de zorgcyclus wel een behoorlijk aantal hiaten geconstateerd zijn, die de ononderbroken ontwikkeling van de leerlingen in groep 1 en 2 belemmeren (artikel 8, eerste lid, WPO), krijgt het bestuur een herstelopdracht. De reden hiervoor wordt hieronder toegelicht.

De school moet werken aan de kwaliteit van de zorg. Er is een veelheid aan observaties, toetsen en zorgdocumenten beschikbaar, maar de samenhang in de documenten ontbreekt. Op de diverse observatieformulieren ontbreken observatiedata, waardoor niet duidelijk is wanneer de kleuters de doelen wel of niet behalen. Uit deze documenten is nu tevens niet af te leiden welke kleuters zich snel ontwikkelen of achterblijven. Ook volgt de school de kleuters niet structureel op woordenschat, de socialemotionele ontwikkeling en de motoriek, terwijl dit voor de doelgroepkleuters wel van belang is. Wat verder opvalt is dat de leerkracht van groep 1 en 2 alleen voor de groep staat, terwijl meer dan de helft van de groep (van 22 leerlingen) doelgroepkinderen zijn. Het lukt de leerkrachten nu niet conform de planning aan alle doelgroepkleuters voldoende zorg aan te bieden.

OP3 Het didactisch handelen

Groep 1 en 2 kenmerkt zich door een prettig leerklimaat, waarbij de leerkracht positief en stimulerend naar de kleuters is. De uitleg is voldoende en het lesmodel dat het team met elkaar heeft afgesproken, is terug gezien tijdens de observatie. Het afstemmen op het niveau van de leerlingen in de les is vooral zichtbaar in de instructie tussen groep 1 en 2 en in de verwerkingsopdrachten. Positief is dat de leerkracht inspeelt op hetgene de kleuters inbrengen. Storend gedrag van de kleuters weet zij op een onopvallende manier om te buigen tot iets positiefs, waardoor de les niet onderbroken hoeft te worden.

Wat nog verbeterd kan worden is dat de leerkracht de kleuters meer aan het woord kan laten. Ook kan de leerkracht de interactie met en tussen de kleuters versterken door open vragen te stellen en bijvoorbeeld coöperatieve werkvormen in te zetten. De lessen zijn nu sterk geregisseerd. De leerkracht kan meer een beroep doen op de zelfstandige werkhouding van de leerlingen.

OP4 (Extra) Ondersteuning

Voor de leerlingen op de Schatkamer die door de school niet genoeg geholpen kunnen worden, vraagt de school externe hulp aan, ook in groep 1 en 2. De kleuters waarbij dit het geval is, worden geholpen bij hun ondersteuningsbehoefte.

OP6 Samenwerking

De Schatkamer zoekt steeds meer de samenwerking met partners in het kader van de doorgaande lijn in de ontwikkeling van de leerlingen. Vooral met peuteropvang De Woelwaters is sprake van een warme overdracht van de doelgroep- en zorgkinderen bij de overgang naar groep 1. De peuteropvang is gehuisvest in hetzelfde educatieve centrum als de school. Ook werkt de school steeds meer samen met de ouders van de doelgroepkinderen. Tenminste 6 keer per jaar worden de ouders op school uitgenodigd. Samen met de intermediair informeert de leerkracht dan de ouders over het nieuwe vve-thema en geeft een tas met vve-materialen mee naar huis om samen met hun kinderen te spelen en te leren.

3.2. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Toelichting Kwaliteitszorg en ambitie

KA1 Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg met betrekking tot vve is op dit moment onvoldoende. Basisschool De Schatkamer heeft op dit moment nog geen doelen geformuleerd voor de wijze waarop zij de vroegschoolse educatie in de school wil verbeteren. Hoewel het inmiddels geagendeerd is voor de komende schoolplanperiode, heeft het ontwikkeltraject van vve tot nu toe weinig plaats gekregen in bijvoorbeeld het vorige schoolplan, het jaarplan of een ander (verbeter)plan. Ook vinden er geen observaties plaats in de groep om de leerkracht in groep 1 en 2 specifiek te observeren op vve en feedback te geven om de vaardigheden die specifiek belangrijk zijn voor vve, verder te kunnen ontwikkelen. Tijdens het kwaliteitsonderzoek van maart 2016 bleek taalbeleid één van de verbeterpunten. Dit is in groep 1 en 2 nog steeds het geval. De hele systematiek van kwaliteitszorg ten behoeve van vve dient nog opgezet te worden. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

KA2 Kwaliteitscultuur

De kwaliteitscultuur in de school is voldoende. De betrokkenen bij vve die wij tijdens het onderzoek hebben gesproken, geven aan nut en noodzaak te zien om vve in de school steviger neer te zetten. De leerkracht van groep 1 en 2 is geschoold in het vve-programma en alle leerkrachten op de Schatkamer werken zowel in gezamenlijkheid als individueel aan hun professionaliteit.

De school kan nog nadenken over professionalisering op onderwerpen waarvan weinig kennis in de school aanwezig is, zoals het lesgeven aan (doelgroep)kinderen voor wie Nederlands de tweede of derde taal is. Deze expertise ontbreekt op de school.

KA3 Verantwoording en Dialoog

De Schatkamer spant zich in de ouders bij vve te betrekken en heeft hierbij ondersteuning van de intermediair ouderbetrokkenheid.

Ouders waarmee we spraken, geven aan dat er naar hen geluisterd wordt en dat hun inbreng serieus genomen wordt. De school pakt de communicatie met ouders, over wat het doel is van vve en wat zij daarvan in de praktijk kunnen zien, structureel op. In de verantwoordingsdocumenten van de school, zoals het jaarverslag, hebben de resultaten van de leerlingen in groep 1 en 2 ook een plaats. Op de Schatkamer is geen verantwoordingscultuur over de resultaten van vve. Dit is een aandachtspunt.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft het bestuur aan hoe de school hiermee ten aanzien van groep 1 en 2 mee aan de slag gaat.

We staan achter de inhoud van het rapport en stemmen in met hoe de situatie op de bekeken dagen was. Zowel het bestuur als de directie hebben meteen actie ondernomen waar nodig. De overige punten nemen wij op in de jaarplanning. We willen goed onderwijs geven op al onze scholen. Om onze scholen continu te laten ontwikkelen, gebruiken we de komende periode ook de aanbevelingen en opmerkingen uit dit rapport.